

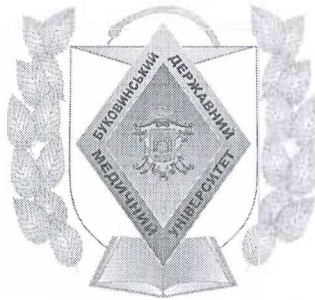
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної роботи та
міжнародних зв'язків

Оксана ГОДОВАНЕЦЬ

«20» червня 2025 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітній ступінь	доктор філософії
Рік навчання	I, II, III
Форма здобуття освіти	очна (денна, вечірня), заочна
Кафедра	терапевтичної стоматології

Схвалено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології
«20» червня 2025 року (протокол №23).

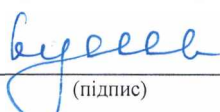
Завідувач кафедри

(підпис)

Віктор БАТІГ

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю
Буковинського державного медичного університету
«26» червня 2025 року (протокол №6).

Голова предметної методичної
комісії

(підпис)

Наталія КУЗНЯК

Чернівці, 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Терапевтичної стоматології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Батіг Віктор Маркиянович - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології batig.viktor@gmail.com Остафійчук Маріанна Олександрівна - к.мед.н., доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної стоматології ostafijchuk.marianna@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/therapeutic-stomatology
Веб-сайт кафедри	https://www.bsmu.edu.ua/terapevtichnoyi-stomatologiyi/
E-mail	dentistry_ther@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Марка Вовчка, 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-46-64

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів	12
Загальна кількість годин	360
Лекції	20
Практичні заняття	80
Самостійна робота	260
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Терапевтична стоматологія» призначена для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» та спрямована на формування поглиблених теоретичних знань, клінічного мислення і наукових компетентностей у сфері діагностики, лікування та профілактики захворювань твердих тканин зубів, пульпи та періапикальних тканин.

Дисципліна охоплює сучасні концепції терапевтичної стоматології, принципи мінімально інвазивного лікування, застосування інноваційних стоматологічних матеріалів і технологій, а також інтеграцію доказової медицини в клінічну практику. Значна увага приділяється аналізу сучасних міжнародних клінічних рекомендацій, критичній оцінці наукових досліджень та впровадженню результатів наукової діяльності в практику охорони здоров'я.

Вивчення дисципліни сприяє розвитку здатності аспірантів до самостійної науково-дослідної роботи, формування навичок планування та проведення клінічних і експериментальних досліджень, підготовки наукових публікацій та участі в академічному викладанні. Отримані знання та компетентності є основою для міждисциплінарної взаємодії, подальшої спеціалізації та виконання дисертаційного дослідження у галузі стоматології.

Предметом вивчення є: здобуття та поглиблення комплексу знань, практичних навичок та вмінь, формування професійних компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань необхідних для самостійної лікарської діяльності, формування лікаря-стоматолога, як організатора та координатора лікувально-діагностичної та профілактичної роботи, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що розв'язує актуальне наукове завдання терапевтичної стоматології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу - <https://surl.li/acuduy>;
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагиату – <https://cutt.ly/MrUq6QAt>;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркового дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwp1ie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>;
- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук – <https://surl.li/aygfsk>;
- Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Буковинському державному медичному університеті <https://surl.li/zoclfj>;
- Положення про Комісію з питань біомедичної етики <https://surl.li/hcmnln>;
- Положення про первинну документацію та комісію з перевірки первинної документації наукових досліджень у Буковинському державному медичному університеті <https://surl.li/dgjnpe>.

2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагиату у наукових працях..

3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4. Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних заняттях) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини	
Терапевтична стоматологія	
Радіологія	
Внутрішня медицина	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

1. **Мета** вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, з якими здобувач наукового ступеня «доктор філософії» (далі – аспірант) проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. Терапевтична стоматологія вивчає причини виникнення, патогенез і діагностику захворювань зубів, пародонту і слизової оболонки порожнини рота, розробляє методи їх лікування, спрямовані на збереження структури та функції. Вона вивчає також методи профілактики основних стоматологічних захворювань і більшості їх ускладнень.

2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- Визначати нові наукові напрямки зі спеціальності «Терапевтична стоматологія», теоретичні та практичні проблеми медицини у даній сфері;
- Оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- Вивчити новітні методи дослідження та лікування у практиці стоматолога-терапевта;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширеніших захворювань твердих та м'яких тканин у порожнині рота;
- Аналізувати типову та атипову клінічну картину поширених захворювань у порожнині рота, виявляти їх ускладнення;
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширеніших захворюваннях органів порожнини рота та їх ускладненнях, оцінювати прогноз щодо життя та працездатності хворих;
- Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених захворювань органів порожнини рота у практиці стоматолога-терапевта;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах.
- Проводити первинну і вторинну профілактику у хворих з найбільш поширеними захворюваннями органів порожнини рота у практиці стоматолога-терапевта.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1. *Інтегральна компетентність*: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології та дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2. Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

3. Фахові (спеціальні) компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології й дотичних до неї суміжних напрямів медицини та можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти й реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.

СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проектів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання (ПРН):

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

1. Знати:

- сучасні концепції, принципи та напрями розвитку терапевтичної стоматології;
- етіологію, патогенез, клінічні прояви та класифікації захворювань твердих тканин зубів, пульпи та періапикальних тканин;
- сучасні методи клінічної, інструментальної та променевої діагностики в терапевтичній стоматології;
- властивості, показання та обмеження застосування сучасних стоматологічних матеріалів;
- принципи мінімально інвазивного лікування та біологічного підходу;
- сучасні протоколи лікування карієсу та його ускладнень, ендодонтичних захворювань;
- міжнародні клінічні рекомендації та гайдлайни (ESE, AAE та ін.);
- принципи доказової медицини та методології клінічних досліджень у стоматології;
- вимоги академічної доброчесності у науковій та освітній діяльності.

2. Уміти:

- проводити комплексну діагностику захворювань твердих тканин зубів та ендодонту;
- обґрунтовувати вибір методів лікування з позицій доказової медицини;
- застосовувати сучасні та інноваційні методики лікування у клінічній практиці;
- використовувати сучасні стоматологічні матеріали відповідно до клінічної ситуації;
- інтерпретувати результати рентгенологічних та цифрових методів дослідження;
- аналізувати та критично оцінювати наукові публікації;
- планувати та реалізовувати наукові дослідження у галузі терапевтичної стоматології;
- формулювати наукові висновки та рекомендації;
- інтегрувати результати наукових досліджень у клінічну та викладацьку діяльність.

3. Демонструвати:

- здатність до клінічного мислення та прийняття обґрунтованих професійних рішень;
- володіння сучасними клінічними протоколами лікування;
- навички міждисциплінарної взаємодії у складних клінічних випадках;
- здатність до самостійної науково-дослідної роботи;
- навички презентації результатів наукової діяльності;
- дотримання принципів доказової медицини та академічної доброчесності;
- готовність до викладацької діяльності у закладах вищої медичної освіти

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 12 кредитів ЄКТС, 360 годин, у т.ч.: лекції – 20 годин, практичні заняття – 80 годин, самостійна робота – 260 годин.

Опис кожного модуля дисципліни:

Модуль 1. Ведення стоматологічних хворих в практиці стоматолога-терапевта відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій

Змістовий модуль 1. Сучасні стандарти, протоколи та принципи ведення стоматологічних пацієнтів.

Конкретні цілі:

- Засвоїти сучасні міжнародні та національні стандарти надання стоматологічної допомоги в практиці стоматолога-терапевта.

- Оволодіти алгоритмами клінічного обстеження стоматологічних пацієнтів відповідно до чинних рекомендацій.
- Сформувати розуміння принципів доказової медицини та їх застосування у терапевтичній стоматології.
- Навчитися використовувати клінічні протоколи (ESE, AAE та ін.) при діагностиці та плануванні лікування.
- Розвинути навички оцінки індивідуальних факторів ризику та стратифікації пацієнтів.
- Сформувати здатність обґрунтовувати вибір діагностичних і лікувальних методів на основі сучасних стандартів.
- Опанувати принципи мінімально інвазивного та біологічно орієнтованого лікування.
- Розвинути навички ведення медичної документації відповідно до сучасних вимог.
- Забезпечити дотримання принципів безпеки пацієнта, інфекційного контролю та професійної етики.
- Підготувати здобувачів до критичного аналізу та впровадження нових клінічних рекомендацій у практику та викладацьку діяльність.

Тема 1. Карієс зубів. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування карієсу зубів. Неінвазивні методики лікування.

Лекція. Карієс зубів: діагностика, диференційна діагностика; сучасні методи лікування, профілактика та ускладнення. (2 години)

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу;
- Методи обстеження;
- Клініка, диференційна діагностика і лікування карієсу;
- Помилки й ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Лікувальні та ізолюючі прокладки при лікуванні карієсу;
- Інструменти, що застосовуються при лікуванні карієсу;
- Цементи, що застосовуються при лікуванні карієсу;
- Композитні матеріали, що застосовуються при лікуванні карієсу;
- Методи обстеження;
- Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу;
- Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу;
- Методи обстеження;
- Клініка, диференційна діагностика і лікування карієсу;
- Помилки й ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.

Тема №2. Пульпіт. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування різних форм пульпітів.

Лекція. Захворювання пульпи зубів: критерії діагностики, диференційний діагноз; принципи лікування, профілактика та ускладнення (2 години).

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Етіологія, патогенез запалення пульпи зуба;
- Класифікація, клініка, диференційна діагностика різних форм пульпіту в дорослих;
- Методи лікування пульпітів;
- Фізичні методи лікування пульпітів;
- Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні пульпітів, запобігання та їх усунення.

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Інструменти для механічної обробки кореневих каналів;
- Засоби для ірригації кореневих каналів при пульпіті;
- Методи знеболення при лікуванні різних форм пульпіту;
- Метод КТ для діагностики пульпітів та їх ускладнень;

- Методи рентгенографії для діагностики пульпітів та їх ускладнень.

Тема №3. Періодонтит. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування різних форм періодонтитів. Ефективність застосування фізіотерапевтичних методів у лікуванні періодонтитів.

Лекція. Запалення періодонту: діагностика, диференційна діагностика; сучасні методи лікування, профілактика та ускладнення. Сучасні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції (2 години).

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- етіологія, патогенез періодонтитів. Клініка, диференційна діагностика гострих і хронічних форм періодонтиту.
- методи лікування періодонтитів.
- консервативні та хірургічні методи лікування періодонтиту. Помилки, ускладнення та їх усунення.
- помилки й ускладнення при діагностиці та лікуванні періодонтиту, запобігання та їх усунення.
- ефективність використання фізичних процедур у лікуванні періодонтитів.
- ускладнення періодонтитів. способи їх профілактики.

- Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А.Вайндрухом;
- особливості та основні етапи лікування періодонтиту в інтактних пломбованих зубах та в зубах з каріозною порожниною;
- лікування періодонтиту з важкопрохідними і непрохідними кореневими каналами.;
- лікарські засоби та способи розширення корневих каналів;
- прискорені методи лікування періодонтиту: показання, лікарські речовини, методика;
- фізичні методи в комплексному лікуванні періодонтиту;
- ускладнення при лікуванні періодонтиту, їх причини, заходи запобігання, усунення та лікування;
- методика видалення пульпи та гнильних мас при різних формах пульпіту, періодонтиту;
- лікарські речовини;
- лікування хронічного періодонтиту, ускладненого кореневою кістою; основні етапи лікування;
- використання сучасних технологій при лікуванні верхівкових форм періодонтит.

Тема №4. Захворювання пародонта. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Термінологія. Класифікації. Діагностика, диференційна діагностика та сучасні методи лікування.

Лекція №1. Сучасні погляди на етіологію та патогенез патології тканин пародонта. Ідіопатичні захворювання: клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. (2 години)

Лекція №2. Лікування хворих із патологією тканин пародонта: загальні принципи, лікарські засоби, які використовуються у комплексній терапії хворих із патологією тканин пародонта. (2 години)

Практичне заняття (2 години)

Контрольні питання:

- Сучасні уявлення про етіологію і патогенез хвороб пародонта
- Клініка, діагностика, диференційна діагностика хвороб пародонта
- Методи комплексного лікування хвороб пародонта
- Гігієна порожнини рота при хворобах пародонта
- Фізичні методи лікування хвороб пародонта
- Помилки й ускладнення в діагностиці та лікуванні хвороб пародонта

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Значення імунних порушень в патогенезі хвороб пародонту.
- Механізм утворення клінічних кишень.

- Метод визначення функціонального стану судин пародонту.
- Аналіз крові. Клінічне значення.
- Пухлини пародонта. Диференційна діагностика з гіпертрофічним гінгівітом.
- Рентгенологічна картина при пародонтозі.
- Принципи та план лікування хворого на пародонтит.

Тема №5. Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Травматичні та виразково-некротичні ураження.

Лекція. Зміни слизової оболонки порожнини рота при різних супутніх загальносоматичних патологіях. (2 години)

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Травматичні й виразково-некротичні ураження слизової оболонки рота.
- Вірусні хвороби. ВІЛ-інфекція. СНІД.
- Мікози слизової оболонки порожнини рота.
- Алергічні хвороби.
- Багатоформна ексудативна еритема.
- Аномалії та хвороби язика.
- Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит.
- Хвороби губ.
- Зміни слизової оболонки при дерматозах з аутоімунним компонентом.
- Фізичні методи в комплексному лікуванні хвороб слизової оболонки порожнини рота.

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик, чорний «волосатий» язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.
- Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- Первинні хейліти. Актинічний хейліт. Метеорологічний хейліт. Контактний алергічний хейліт. Хронічні тріщини губ Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
- Гландулярний, ексfolіативний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- Екзематозний, atopічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез.
- Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хронічної інтоксикації.
- Диференційна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит.
- Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.
- Диференційна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний моноклеоз. Тактика лікаря-стоматолога.
- Диференційна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея. Тактика лікаря-стоматолога.
- Диференційна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу.
- Диференційна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях серцево-судинної, ендокринної та нервових систем.
- Диференційна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.
- Диференційна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.
- Диференційна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога. Надання невідкладної допомоги.

- Алергічні реакції сповільненого типу, їх вияви у порожнині рота. Контактний та токсико-алергічний стоматити. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, лікування.
- Алергічні реакції сповільненого типу, їх вияви у порожнині рота. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, лікування.
- Диференційна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.
- Диференційна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.
- Диференційна діагностика самостійних захворювань язика. Десквамативний глосит. Сучасні методи лікування та профілактика.
- Диференційна діагностика самостійних захворювань язика. Чорний «волосатий». Сучасні методи лікування та профілактика.

Тема №6. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ.

Практичне заняття (4 годин)

Контрольні питання:

- Передракові захворювання слизової оболонки рота і червоної облямівки губ.
- Фізичні методи в комплексному лікуванні хвороб слизової оболонки порожнини рота.

- Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Змістовий модуль 2. Комплексне ведення стоматологічних хворих з урахуванням сучасних клінічних рекомендацій

Конкретні цілі:

- Сформувати здатність до комплексної оцінки стоматологічного статусу пацієнта з урахуванням загальносоматичного стану.
- Оволодіти принципами індивідуалізованого планування лікування відповідно до сучасних клінічних рекомендацій.
- Навчитися застосовувати мультидисциплінарний підхід при веденні стоматологічних хворих.
- Розвинути навички вибору оптимальних методів лікування на основі клінічної ситуації та рівня доказовості.
- Сформувати здатність до ведення пацієнтів із супутньою соматичною патологією.
- Засвоїти принципи профілактики ускладнень та післялікувального спостереження.
- Розвинути навички аналізу та обговорення складних клінічних випадків.
- Опанувати підходи до контролю якості стоматологічної допомоги.
- Забезпечити дотримання стандартів безпеки пацієнта та клінічних протоколів.
- Сприяти інтеграції сучасних клінічних рекомендацій у практичну, наукову та викладацьку діяльність.

Тема № 7. Принципи менеджменту та маркетингу, необхідні для роботи лікаря-стоматолога в державних та приватних закладах охорони здоров'я в Україні.

Практичне заняття (4 годин)

Контрольні питання:

- Основні підрозділи стоматологічної служби в Україні.

- Посадові обов'язки адміністративного і медичного персоналу стоматологічних відділень, кабінетів.
- Основні стоматологічні та статистичні показники діяльності стоматологічних кабінетів і відділень.
- Критерії медико-економічної оцінки надання стоматологічної допомоги.
- Класифікація процедур у стоматології.
- Облікова і звітна документація в стоматології.
- Планування стоматологічної допомоги.
- Організація стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету для дорослого населення.
- Види і структура стоматологічних поліклінік.
- Функції стоматологічної поліклініки.
- Основні показники роботи лікаря стоматолога-терапевта.
- Децентралізована форма стоматологічного обслуговування населення.

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Організація стоматологічної допомоги в Україні.
- Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення.
- Стоматологічні відділення лікарняно-поліклінічних установ і медико-санітарних частин.
- Основні показники роботи лікарів стоматологів амбулаторно- поліклінічної служби.
- Якісні показники лікаря – стоматолога-терапевта.
- Штат стоматологічної поліклініки.
- Обов'язки лікаря-стоматолога-терапевта.
- Правила безпеки під час роботи лікаря-стоматолога.
- Стоматологічна допомога сільському населенню.

Тема №8. Особливості структури сучасної бойової травми пацієнтів з бойовою травмою.

Практичне заняття (2 години)

Контрольні питання:

- Визначення і класифікація бойової хірургічної травми;
- Чим відрізняється мікробно забруднена рана від інфікованої??
- Загальні принципи лікування бойової хірургічної травми.
- Що таке первинна, повторна і вторинна хірургічна обробка рани, їх завдання?
- Які є види швів, показання і протипоказання до їх накладання?
- Що таке компресійно-роздавлена травма.
- Синдром підвищеного внутрішньо-фасціального тиску, невідкладна допомога.
- Види ранової інфекції.
- Особливості лікування пацієнтів з анаеробною інфекцією.
- Сепсис, сучасні погляди на проблему.
- Визначення площі і глибини опікової поверхні.
- Оцінка тяжкості обпеченого і прогнозу опікової травми.
- Невідкладна допомога при опіках.

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Система лікувально-евакуаційного забезпечення ЗС України. Що таке медичне сортування, його принципи та види.
- Характеристика рівня медичної допомоги.
- Визначення і класифікація бойової хірургічної травми;
- Чим відрізняється мікробно забруднена рана від інфікованої??
- Загальні принципи лікування бойової хірургічної травми.
- Що таке первинна, повторна і вторинна хірургічна обробка рани, їх завдання?
- Які є види швів, показання і протипоказання до їх накладання?
- Що таке компресійно-роздавлена травма.
- Синдром підвищеного внутрішньо-фасціального тиску, невідкладна допомога.
- Види ранової інфекції.

- Особливості лікування пацієнтів з анаеробною інфекцією.
- Сепсис, сучасні погляди на проблему.
- Визначення площі і глибини опікової поверхні.
- Оцінка тяжкості обпеченого і прогнозу опікової травми.
- Невідкладна допомога при опіках

Модуль 2. Алгоритми надання невідкладної допомоги в практиці стоматолога-терапевта
Змістовий модуль 1. Невідкладні стани загальносоматичного характеру в стоматологічній практиці

Конкретні цілі:

- Засвоїти принципи організації надання невідкладної допомоги в умовах стоматологічного кабінету.
- Оволодіти алгоритмами базової та розширеної серцево-легеневої реанімації відповідно до сучасних рекомендацій.
- Навчитися розпізнавати основні загальносоматичні невідкладні стани, що можуть виникати під час стоматологічного прийому.
- Сформувати здатність швидко оцінювати стан пацієнта та приймати обґрунтовані клінічні рішення.
- Опанувати алгоритми надання допомоги при анафілактичних та алергічних реакціях.
- Розвинути навички надання невідкладної допомоги при гіпертонічному кризі, гострих коронарних та цереброваскулярних станах.
- Засвоїти принципи ведення пацієнтів з порушеннями вуглеводного обміну (гіпо- та гіперглікемічні стани).
- Оволодіти алгоритмами дій при судомному синдромі та інших гострих станах.
- Сформувати навички безпечного застосування медикаментозних засобів невідкладної допомоги.
- Забезпечити готовність до ефективної взаємодії з екстреними медичними службами.

Тема № 1. Травма зуба. Невідкладна допомога при травмі зубів.

Лекція. Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій.

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Що таке травма?
- Статистика травматичних пошкоджень в мирний час.
- Основні методи обстеження постраждалого в амбулаторних умовах.
- Додаткові методи обстеження постраждалих.

Тема №2. Повітряна емфізема м'яких тканин під час стоматологічного лікування. Клініка, діагностика, невідкладна допомога.

Лекція. Алергічні захворювання (реакція негайного та сповільненого типу). Клініка, діагностика, диференційна діагностика. (2 години)

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Визначення поняття «повітряна емфізема»;
- Етіологія та патогенез виникнення повітряної емфіземи;
- Клінічні симптоми та методи діагностики;
- Невідкладна допомога при повітряній емфіземі;
- Можливі ускладнення.

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Класифікація алергічних реакцій.
- Етіологія, патогенез захворювань СО при алергічних ураженнях.
- Назвіть елементи ураження при БЕЕ, реакціях негайного і сповільненого типу.
- Клініка захворювань СО при алергічних ураженнях.
- Провести диференціальну діагностику зі схожими захворюваннями.

Тема №3. Анафілактичні стани (набряк гортані, набряк Квінке, анафілактичний шок): невідкладна допомога на стоматологічному прийомі.

Лекція. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій (2 години).

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Дайте визначення терміну «алергія» та охарактеризуйте типи алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Висвітліть клінічні прояви анафілактичного шоку.
- Висвітліть клінічні ознаки набряку Квінке.
- Висвітліть особливості надання невідкладної допомоги алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Висвітліть лабораторні методи діагностики алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Висвітліть клінічні ознаки медикаментозного та контактного алергічного стоматиту.
- Охарактеризуйте принципи лікування алергічних захворювань у щелепно-лицевій ділянці.
- Вкажіть заходи профілактики алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Перша допомога при анафілатичному шоці.
- Перша допомога при набряку Квінке та асфіксії

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Імунологічна та алергічна реакція. Патофізіологічні типи алергічних реакцій.
- Медіатори алергічних реакцій.
- Клінічні прояви алергічних реакцій
- Анафілаксія: причини, невідкладна допомога
- Класифікація H1-гістаміноблокаторів в залежності від їх хімічної будови, селективності.

- Фармакодинамічні ефекти H1-гістаміноблокаторів, показання до їх призначення.
- Особливості фармакокінетики H1-гістаміноблокаторів (біодоступності, зв'язку з білком плазми крові, метаболізму) та їх вплив на ефективність і токсичність даних ліків
- Побічні реакції при прийомі H1-гістаміноблокаторів, протипоказання до їх застосування з урахуванням побічних реакцій.
- Лікарські форми H1-гістаміноблокаторів, особливості їх вибору.
- Особливості взаємодії H1-гістаміноблокаторів з препаратами інших груп. Небажані варіанти взаємодії.
- Критерії оцінки ефективності та безпеки застосування H1-гістаміноблокаторів.

Тема №4. Надання невідкладної допомоги вагітним при гострих стоматологічних станах.

Лекція. Надання невідкладної допомоги при нейростоматологічних захворюваннях, при захворюваннях органів дихання та ендокринних залоз. (2 години)

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Які основні зміни в організмі вагітної жінки впливають на її стан зубів і ясен?
- Які можливі причини стоматологічних проблем у вагітних жінок?
- Які стоматологічні процедури можуть бути небезпечними для вагітної жінки, і чому?
- Які заходи безпеки і попередження розглядаються при проведенні стоматологічних процедур у вагітних?
- Як реагувати на випадок загострення стоматологічних проблем у вагітної жінки, зокрема, на біль і запальні процеси?
- Які медикаменти можуть бути безпечно використовувані для підвищення комфорту вагітних пацієнток під час стоматологічних процедур?
- Які стоматологічні проблеми вагітної жінки можуть вплинути на здоров'я немовляти?
- Які післяопераційні і післястоматологічні рекомендації надають вагітним пацієнтам?
- Які профілактичні заходи можуть допомогти вагітній жінці підтримувати здоров'я зубів і ясен під час вагітності?
- Які фактори необхідно враховувати при призначенні стоматологічного лікування вагітній жінці?

Самостійна робота (10 годин)

- Що розуміється під гострими стоматологічними станами?
- Які типові симптоми гострих стоматологічних станів можуть включати біль, набряк, кровотечу та інші прояви?
- Які найпоширеніші причини гострих стоматологічних станів?
- Як визначити, коли ситуація вимагає невідкладної стоматологічної допомоги?
- Які кроки потрібно вжити в разі гострих болей у зубах для надання невідкладної допомоги?
- Як лікувати набряк в обличчі або яснах при гострих стоматологічних станах?
- Що робити в разі кровотечі після вилучення зуба або іншої стоматологічної процедури?
- Як вести себе при подразненні або ушкодженні слизової оболонки ротової порожнини?
- Які протизапальні або антибіотичні препарати можуть бути використані для лікування гострих стоматологічних станів?

- Які післяопераційні рекомендації слід надавати пацієнтам після надання невідкладної стоматологічної допомоги?

Тема №5. Невідкладна допомога, лікування та профілактика несприятливих побічних реакцій на лікарські засоби, що застосовується під час стоматологічного прийому.

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Дайте визначення терміну «алергія» та охарактеризуйте типи алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Висвітліть клінічні прояви анафілактичного шоку.
- Висвітліть клінічні ознаки набряку Квінке.
- Висвітліть особливості надання невідкладної допомоги алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Висвітліть лабораторні методи діагностики алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Висвітліть клінічні ознаки медикаментозного та контактного алергічного стоматиту.
- Охарактеризуйте принципи лікування алергічних захворювань у щелепно-лицевій ділянці.
- Вкажіть заходи профілактики алергічних реакцій, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці.
- Перша допомога при анафілатичному шоці.
- Перша допомога при набряку Квінке та асфіксії.

Тема №6. Особливості надання невідкладної допомоги при ускладненнях лікарської терапії, що пов'язані із алергією, дисбактеріозом та інтоксикацією.

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Які симптоми можуть вказувати на алергічну реакцію на лікарські препарати?
- Які швидкі заходи невідкладної допомоги ви будете застосовувати у разі алергічної реакції на ліки?
- Які фактори можуть призвести до розвитку дисбактеріозу під час лікування?
- Які методи лікування дисбактеріозу при ускладненнях лікарської терапії вважаються найбільш ефективними?
- Як виявити ознаки інтоксикації, пов'язаної з прийомом лікарських засобів?
- Які заходи та лікування слід застосовувати для зменшення інтоксикації в таких ситуаціях?
- Які основні кроки в невідкладній допомозі пацієнту, який виявив ускладнення через лікування?
- Які принципи надання першої медичної допомоги в таких ситуаціях?
- Які стратегії можна вжити для попередження ускладнень під час лікування, пов'язаних з алергією, дисбактеріозом та інтоксикацією?
- Як важливо співпрацювати з лікарем для уникнення таких ускладнень?

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Імунологічна та алергічна реакція. Патофізіологічні типи алергічних реакцій.
- Медіатори алергічних реакцій.
- Клінічні прояви алергічних реакцій.
- Анафілаксія: причини, невідкладна допомога.

- Класифікація H1-гістаміноблокаторів в залежності від їх хімічної будови, селективності.
- Фармакодинамічні ефекти H1-гістаміноблокаторів, показання до їх призначення.
- Особливості фармакокінетики H1-гістаміноблокаторів (біодоступності, зв'язку з білком плазми крові, метаболізму) та їх вплив на ефективність і токсичність даних ліків.
- Побічні реакції при прийомі H1-гістаміноблокаторів, протипоказання до їх застосування з урахуванням побічних реакцій.
- Лікарські форми H1-гістаміноблокаторів, особливості їх вибору.
- Особливості взаємодії H1-гістаміноблокаторів з препаратами інших груп. Небажані варіанти взаємодії.
- Критерії оцінки ефективності та безпеки застосування H1-гістаміноблокаторів.

Тема №7. Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності (серцевій астмі та набряку легенів, кардіогенному шоці, колапсі, непритомності) на прийомі у лікаря стоматолога.

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Які клінічні ознаки гострої серцевої недостатності, такі як серцева астма, набряк легень, кардіогенний шок, колапс та непритомність?
- Яким чином ці стани можуть виявлятися під час прийому у стоматолога?
- Які протоколи слід дотримуватися стоматологу в разі виявлення ознак гострої серцевої та судинної недостатності у пацієнта?
- Які невідкладні заходи слід прийняти перед тим, як викликати швидку медичну допомогу?
- Які процедури у стоматології можуть бути небезпечними для пацієнтів з гострою серцевою та судинною недостатністю?
- Які першочергові заходи безпеки слід вжити для зменшення ризику ускладнень у таких пацієнтів під час стоматологічних процедур?
- Які кроки потрібно вжити для оперативного контакту з медичними екстреними службами під час гострих станів у стоматологічній практиці?
- Які інформаційні дані слід передати медичним службам для надання невідкладної медичної допомоги?
- Які навички та особисті засоби відповіді слід мати у стоматолога для надання допомоги в невідкладних ситуаціях?
- Які основні кроки слід вжити для забезпечення безпеки та стабілізації стану пацієнта до приходу швидкої медичної допомоги?

Самостійна робота (20 годин)

Контрольні питання:

- Які основні зміни в організмі вагітної жінки впливають на її стан зубів і ясен?
- Які можливі причини стоматологічних проблем у вагітних жінок?
- Які стоматологічні процедури можуть бути небезпечними для вагітної жінки, і чому?
- Які заходи безпеки і попередження розглядаються при проведенні стоматологічних процедур у вагітних?
- Як реагувати на випадок загострення стоматологічних проблем у вагітної жінки, зокрема, на біль і запальні процеси?
- Які медикаменти можуть бути безпечно використовувані для підвищення комфорту вагітних пацієнток під час стоматологічних процедур?
- Які стоматологічні проблеми вагітної жінки можуть вплинути на здоров'я немовляти?
- Які післяопераційні і післястоматологічні рекомендації надають вагітним пацієнтам?

- Які профілактичні заходи можуть допомогти вагітній жінці підтримувати здоров'я зубів і ясен під час вагітності?
- Які фактори необхідно враховувати при призначенні стоматологічного лікування вагітній жінці?

Змістовий модуль 2. Невідкладні стани, пов'язані зі стоматологічним втручанням

Конкретні цілі:

- Сформувати здатність до своєчасного розпізнавання невідкладних станів, що виникають під час стоматологічних маніпуляцій.
- Оволодіти алгоритмами надання допомоги при гострих больових синдромах у терапевтичній стоматології.
- Засвоїти сучасні підходи до ведення гострих запальних процесів пульпи та періапикальних тканин.
- Навчитися надавати невідкладну допомогу при кровотечах у стоматологічній практиці.
- Опанувати алгоритми дій при ускладненнях місцевої анестезії.
- Розвинути навички ведення пацієнтів при токсичних реакціях на лікарські засоби.
- Сформувати здатність діяти при ускладненнях ендодонтичного лікування.
- Засвоїти принципи профілактики невідкладних станів у стоматологічній практиці.
- Розвинути навички аналізу клінічних ситуацій з позицій безпеки пацієнта.
- Забезпечити інтеграцію сучасних клінічних рекомендацій у практичну та викладацьку діяльність.

Тема №8. Надання невідкладної допомоги при гіпохлоритній аварії.

Практичне заняття (4 години)

Контрольні питання:

- Які ситуації в стоматологічній практиці можуть призвести до гіпохлоридної аварії?
- Які можуть бути основні симптоми чи ознаки наявності хлору в середовищі стоматологічного кабінету?
- Які перші заходи повинні бути прийняті для захисту персоналу та пацієнтів під час гіпохлоридної аварії в стоматологічній установі?
- Які заходи безпеки слід вживати для запобігання поширенню хлору в приміщенні?
- Які медичні заходи слід вжити для надання допомоги пацієнтам, які потрапили у гіпохлоридну аварію в стоматології?
- Які можуть бути основні шляхи лікування або перші кроки для пацієнтів, які були вплинуті хлором?
- Які процедури щодо евакуації пацієнтів та персоналу повинні бути у стоматологічній установі під час гіпохлоридної аварії?
- Як важливо вести комунікацію з медичними екстреними службами та надавати їм інформацію для надання невідкладної медичної допомоги?
- Які можуть бути заходи підготовки персоналу стоматологічного закладу до аварійних ситуацій з хлором?
- Як часто слід проводити тренування та підвищення кваліфікації щодо надання невідкладної допомоги в подібних аварійних ситуаціях?

Самостійна робота (20 годин)

Контрольні питання:

- Які ситуації в стоматологічній практиці можуть призвести до гіпохлоридної аварії?
- Які можуть бути основні симптоми чи ознаки наявності хлору в середовищі стоматологічного кабінету?
- Які перші заходи повинні бути прийняті для захисту персоналу та пацієнтів під час гіпохлоридної аварії в стоматологічній установі?
- Які заходи безпеки слід вживати для запобігання поширенню хлору в приміщенні?
- Які медичні заходи слід вжити для надання допомоги пацієнтам, які потрапили у гіпохлоридну аварію в стоматології?
- Які можуть бути основні шляхи лікування або перші кроки для пацієнтів, які були вплинуті хлором?

- Які процедури щодо евакуації пацієнтів та персоналу повинні бути у стоматологічній установі під час гіпохлоридної аварії?
- Як важливо вести комунікацію з медичними екстреними службами та надавати їм інформацію для надання невідкладної медичної допомоги?
- Які можуть бути заходи підготовки персоналу стоматологічного закладу до аварійних ситуацій з хлором?
- Як часто слід проводити тренування та підвищення кваліфікації щодо надання невідкладної допомоги в подібних аварійних ситуаціях?

Модуль №3. Профілактика основних стоматологічних захворювань у практиці стоматолога-терапевта.

Змістовий модуль 1. Сучасні концепції та методи профілактики стоматологічних захворювань

Конкретні цілі:

- Засвоїти сучасні концепції профілактики стоматологічних захворювань з позицій доказової медицини.
- Оволодіти класифікацією та рівнями профілактики основних стоматологічних захворювань.
- Сформулювати розуміння етіологічних і патогенетичних чинників розвитку карієсу та інших стоматологічних захворювань.
- Навчитися оцінювати індивідуальний ризик розвитку стоматологічних захворювань.
- Опанувати сучасні методи ремінералізаційної терапії та фторпрофілактики.
- Розвинути навички раціонального використання біоактивних матеріалів у профілактиці.
- Сформулювати здатність критично оцінювати ефективність профілактичних методів.
- Засвоїти роль доказової медицини у формуванні профілактичних стратегій.
- Підготувати здобувачів до впровадження сучасних профілактичних підходів у клінічну практику.
- Забезпечити інтеграцію профілактичних знань у наукову та викладацьку діяльність.

Тема №1. Взаємозв'язок карієсу зубів і соматичного здоров'я. Соціальні та санітарно-освітні аспекти.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Які можуть бути наслідки недостатньої догляду за зубами та розвитку карієсу для загального здоров'я людини?
- Як карієс зубів впливає на системи тіла та може призвести до розвитку інших захворювань?
- Як соціальні чинники, такі як економічний статус, освіта та доступ до медичної допомоги, впливають на поширення карієсу серед населення?
- Які можуть бути соціальні наслідки карієсу для індивіда і суспільства в цілому?
- Які можуть бути ефективні програми та методи навчання щодо гігієни порожнини рота та запобігання карієсу?
- Як важливо проводити санітарно-освітню роботу серед населення для запобігання карієсу та покращення здоров'я?
- Які нові технології та методи в лікуванні карієсу з'явилися в останні роки?
- Які можуть бути інновації в галузі профілактики карієсу та збереження здорових зубів?
- Які можуть бути загальні витрати суспільства на лікування та запобігання карієсу?

- Які можуть бути економічні та соціальні переваги для суспільства в цілому внаслідок запобігання поширенню карієсу?

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Які основні методи стоматологічної гігієни ви вважаєте найбільш ефективними для попередження хвороб ротової порожнини?
- Які кроки слід вжити для підтримання гарного стану порожнини рота?
- Які програми профілактики стоматологічних захворювань ви вважаєте найбільш ефективними для різних вікових груп?
- Як можна оцінити успішність профілактичних програм у стоматології?
- Які можуть бути методи оцінки ефективності профілактичних заходів у стоматології?
- Як важливо враховувати індивідуальні особливості пацієнта при оцінці ефективності заходів профілактики?
- Які можуть бути переваги впровадження широкомасштабних профілактичних програм для загальної громадськості?
- Як важливо здійснювати освітню роботу щодо профілактики в середовищі, що оточує пацієнтів?
- Які можуть бути нові технології або підходи для покращення профілактичних заходів у стоматології?
- Як важливо впроваджувати нові методи профілактики в стоматологічну практику.

Змістовий модуль 2. Індивідуалізована профілактика та диспансерне спостереження стоматологічних пацієнтів

Конкретні цілі:

- Сформувані здатність до розробки індивідуальних профілактичних програм для стоматологічних пацієнтів.
- Оволодіти сучасними підходами до проведення професійної гігієни порожнини рота.
- Навчитися формувати мотивацію пацієнтів до профілактичного лікування.
- Розвинути навички оцінки комплаєнсу та його підвищення.
- Засвоїти принципи диспансерного спостереження пацієнтів різних груп ризику.
- Опанувати підходи до профілактики ускладнень та рецидивів стоматологічних захворювань.
- Сформувані здатність до міждисциплінарної взаємодії у профілактичній роботі.
- Навчитися оцінювати ефективність індивідуальних профілактичних заходів.
- Розвинути навички довготривалого клінічного супроводу пацієнтів.
- Забезпечити впровадження сучасних профілактичних стратегій у практичну, наукову та освітню діяльність.

Тема №2. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Як гігієна порожнини рота впливає на загальний стан здоров'я організму?
- Які можуть бути ускладнення в організмі в разі недостатньої гігієни порожнини рота?
- Як профілактика захворювань порожнини рота пов'язана з загальною профілактикою захворювань організму?

- Які можуть бути методи профілактики через гігієну порожнини рота для уникнення системних захворювань?
- Як важливо проводити освіту з гігієни порожнини рота серед населення?
- Які можуть бути найефективніші методи популяризації здорової гігієни порожнини рота серед різних груп населення?
- Які можуть бути нові технології або підходи для покращення гігієни порожнини рота?
- Як важливо впроваджувати нові методи гігієни порожнини рота в практиці та в повсякденне життя?
- Які основні процедури гігієни порожнини рота включає комплексна гігієна?
- Які засоби та методи найефективніше використовувати для забезпечення чистоти порожнини рота?

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Які завдання входять до складу санітарно-освітньої роботи серед населення?
- Як важливо сприяти збереженню та покращенню здоров'я через санітарно-освітню роботу?
- Які можуть бути основні аспекти особистої гігієни, що популяризуються через санітарно-освітню роботу?
- Як важливо включати питання здорового способу життя в освітні програми?
- Як впливає санітарно-освітня робота на профілактику захворювань та безпечний спосіб життя?
- Як важливо враховувати культурні аспекти та індивідуальні особливості при організації санітарно-освітньої роботи?
- Які можуть бути сучасні технології та стратегії комунікації, що використовуються для проведення санітарно-освітньої роботи?
- Як важливо використовувати медіа та інші комунікаційні канали для покращення усвідомлення щодо здоров'я?
- Як оцінюється ефективність проведеної санітарно-освітньої роботи серед населення?
- Як можна виявити успіхи та недоліки в організації та проведенні санітарно-освітньої діяльності?

Тема №3. Етапи, методи та заходи профілактики у стоматологічних хворих. Їх значення та ефективність.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Які етапи включає в себе профілактика стоматологічних захворювань?
- Які кроки потрібно здійснювати для попередження виникнення стоматологічних проблем?
- Які можуть бути основні методи профілактики стоматологічних захворювань?
- Як важливо використовувати профілактичні методи для запобігання захворювань у ротовій порожнині?
- Які можуть бути засоби гігієни порожнини рота та їх вплив на запобігання хворобам?
- Як важливо включати правильний харчування та дієту в профілактичні заходи?
- Як важлива профілактика у збереженні здоров'я ротової порожнини?
- Як можна оцінити ефективність проведених заходів профілактики?
- Які можуть бути інновації та нові підходи в профілактиці стоматологічних захворювань?
- Як важливо впроваджувати нові методи та технології для покращення профілактики у стоматології?

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Які основні цілі передбачає національна програма у сфері стоматології в Україні?
- Які завдання передбачені для досягнення цих цілей?
- Як виглядає структура та обсяг національних програм у стоматології в Україні?
- Які галузі стоматології включені в ці програми?
- Як здійснюється фінансування національних програм з попередження, діагностики та лікування стоматологічних захворювань?
- Як програми реалізуються на практиці в медичних закладах?
- Які успіхи вже досягнуті завдяки реалізації національних програм у стоматології?

- Як вимірюється вплив цих програм на стоматологічне здоров'я населення?
- Які можуть бути майбутні плани щодо розвитку національних програм у стоматології?
- Як важливо адаптувати програми до змінюючихся потреб населення?

Тема №4. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта у вагітних.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Які зміни в пародонті можуть відбуватися під час вагітності?
- Які фактори призводять до погіршення стану пародонту у вагітних?
- Які гормональні зміни впливають на стан пародонту під час вагітності?
- Як ці зміни можуть впливати на ризик розвитку захворювань пародонта?
- Які заходи гігієни порожнини рота є рекомендованими для вагітних у профілактиці захворювань пародонта?
- Як важливо враховувати індивідуальні особливості кожної вагітної жінки під час вибору методів профілактики?
- Чому регулярні візити до стоматолога є важливими для вагітних у профілактиці захворювань пародонта?
- Як часто вагітні повинні відвідувати стоматолога для профілактичних прийомів?
- Які процедури та методи лікування безпечні для вагітних жінок у разі захворювань пародонта?
- Як важливо враховувати можливі ризики та переваги проведення лікування вагітних у контексті пародонтальних захворювань?

Самостійна робота (10 годин)

Контрольні питання:

- Які документи вважаються основними в системі медичної документації в закладах охорони здоров'я України?
- Які дані інформаційного характеру включаються до основних медичних документів?
- Які важливі функції виконує медична документація у системі охорони здоров'я України?
- Які обов'язки мають медичні працівники стосовно ведення та обліку медичної документації?
- Які є вимоги щодо правильного оформлення медичної документації в установах охорони здоров'я України?
- Які стандарти дотримуються у процесі ведення та зберігання медичних даних?
- Які можливості та переваги надає впровадження електронної медичної документації?
- Як важливо забезпечити конфіденційність та безпеку електронних медичних записів?
- Як здійснюється контроль якості та правильності ведення медичної документації в закладах охорони здоров'я?
- Як проводиться аудит медичної документації для підтримання відповідності стандартам та вимогам?

Тема №5. Профілактика захворювань пульпи та періодонту.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Які фактори можуть сприяти захворюванням пульпи?
- Які основні фактори ризику пов'язані з захворюваннями періодонту?
- Які гігієнічні заходи важливі для профілактики захворювань пульпи?
- Які методи гігієни порожнини рота та які процедури важливі для профілактики захворювань періодонту?
- Як харчування впливає на стан пульпи та періодонту?
- Які продукти можуть бути корисними або шкідливими для здоров'я порожнини рота?
- Навіщо важливо регулярно відвідувати стоматолога для профілактичних оглядів у запобіганні захворювань пульпи та періодонту?
- Як часто слід звертатися до лікаря для попередження хвороб?
- Як впливає куріння на стан пульпи та періодонту?
- Як стрес впливає на загальний стан здоров'я порожнини рота та може сприяти захворюванням?

Тема №6. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Які етапи включає програма диспансеризації для осіб із захворюваннями пародонта?
- Які процедури та обстеження проводяться на кожному етапі диспансеризації?
- Які документи необхідно оформити під час диспансеризації осіб з захворюваннями пародонта?
- Що включається до медичної звітності після проведення диспансеризації?
- Які критерії використовуються для оцінки ефективності програми диспансеризації у пацієнтів із захворюваннями пародонта?
- Як проводиться оцінка результатів диспансеризації щодо стану пародонта та загального здоров'я?
- Які можуть бути рекомендації лікування та підтримки здоров'я після проходження диспансеризації у пацієнтів із захворюваннями пародонта?
- Які плани лікування можуть розроблятися на основі результатів диспансеризації для покращення стану пародонта?

Тема №7. Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Як важлива гігієна порожнини рота для попередження захворювань слизової оболонки?
- Які є основні кроки гігієни порожнини рота для профілактики захворювань?
- Які фактори середовища можуть впливати на стан слизової оболонки порожнини рота?
- Як можна попередити негативний вплив цих факторів на здоров'я слизової оболонки?
- Як правильне харчування впливає на стан слизової оболонки порожнини рота?
- Які продукти можуть бути корисними або шкідливими для здоров'я слизової оболонки?
- Чому важливо регулярно відвідувати стоматолога для попередження захворювань слизової оболонки порожнини рота?
- Як часто слід звертатися до лікаря для попередження хвороб?
- Як куріння та інші шкідливі звички впливають на стан слизової оболонки порожнини рота?
- Як важливо уникати цих звичок для збереження здоров'я слизової оболонки?

Самостійна робота (20 годин)

Контрольні питання:

- Як важлива гігієна порожнини рота для попередження захворювань слизової оболонки?
- Які є основні кроки гігієни порожнини рота для профілактики захворювань?
- Які фактори середовища можуть впливати на стан слизової оболонки порожнини рота?
- Як можна попередити негативний вплив цих факторів на здоров'я слизової оболонки?
- Як правильне харчування впливає на стан слизової оболонки порожнини рота?
- Які продукти можуть бути корисними або шкідливими для здоров'я слизової оболонки?
- Чому важливо регулярно відвідувати стоматолога для попередження захворювань слизової оболонки порожнини рота?
- Як часто слід звертатися до лікаря для попередження хвороб?
- Як куріння та інші шкідливі звички впливають на стан слизової оболонки порожнини рота?
- Як важливо уникати цих звичок для збереження здоров'я слизової оболонки?

Тема №8. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.

Практичне заняття (5 годин)

Контрольні питання:

- Що означають кількісні та якісні показники у медичній діяльності лікаря терапевта-стоматолога?
- Які кількісні показники можуть включати аналіз роботи лікаря терапевта-стоматолога?
- Які теоретичні принципи лягли в основу профілактики захворювань порожнини рота?
- Які ключові аспекти необхідно враховувати при виборі методів профілактики в стоматології?
- Які існують рівні профілактики в стоматології та яка їх специфіка?
- Які основні види та методи профілактики застосовуються в стоматології для попередження захворювань порожнини рота?
- Як визначається ефективність заходів профілактики у стоматології?

- Які критерії використовуються для оцінки якості та результативності профілактичних заходів?
- Як впливає робота з профілактикою на ефективність лікаря-стоматолога у власній практиці?
- Які можливості для вдосконалення роботи лікаря стоматолога забезпечує використання методів профілактики?

Самостійна робота (20 годин)

Контрольні питання:

- Що означають кількісні та якісні показники у медичній діяльності лікаря терапевта-стоматолога?
- Які кількісні показники можуть включати аналіз роботи лікаря терапевта-стоматолога?
- Які теоретичні принципи лягли в основу профілактики захворювань порожнини рота?
- Які ключові аспекти необхідно враховувати при виборі методів профілактики в стоматології?
- Які існують рівні профілактики в стоматології та яка їх специфіка?
- Які основні види та методи профілактики застосовуються в стоматології для попередження захворювань порожнини рота?
- Як визначається ефективність заходів профілактики у стоматології?
- Які критерії використовуються для оцінки якості та результативності профілактичних заходів?
- Як впливає робота з профілактикою на ефективність лікаря-стоматолога у власній практиці?
- Які можливості для вдосконалення роботи лікаря стоматолога забезпечує використання методів профілактики?

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви модулів і тем	Кількість годин			
		Усього	Л	П	СР
Модуль 1. Ведення стоматологічних хворих в практиці стоматолога-терапевта відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій					
<i>Змістовий модуль 1. Сучасні стандарти, протоколи та принципи ведення стоматологічних пацієнтів</i>					
1	Тема лекційного заняття 1. Карієс зубів: діагностика диференційна діагностика; сучасні методи лікування, профілактика та ускладнення. Тема практичного заняття 1. Карієс зубів. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування карієсу зубів. Неінвазивні методики лікування. Самостійна робота 1. Клініко-лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих із захворюваннями твердих та м'яких тканин зубів.	16	2	4	10
2	Тема лекційного заняття 2. Захворювання пульпи зубів: критерії діагностики, диференційний діагноз; принципи лікування, профілактика та ускладнення. Тема практичного заняття 2. Пульпіт. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування різних форм пульпітів. Самостійна робота 2. Гострі форми та загострення хронічних форм пульпіту та періодонтиту: діагностика та невідкладна допомога. Методи та фармакологічні засоби, що застосовуються для надання невідкладної допомоги.	16	2	4	10
3	Тема лекційного заняття 3. Запалення періодонту: діагностика, диференційна діагностика; сучасні методи лікування, профілактика та ускладнення. Сучасні методи впливу на запікальне вогнище інфекції.	16	2	4	10

	Тема практичного заняття 3. Періодонтит. Клініка, діагностика та лікування різних форм періодонтитів. Ефективність застосування фізіотерапевтичних методів у лікуванні періодонтитів. Самостійна робота 3. Сучасні методи лікування різних форм періодонтитів.				
4	Тема лекційного заняття 4.1. Сучасні погляди на етіологію та патогенез патології тканин пародонта. Ідіопатичні захворювання: клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Тема лекційного заняття 4.2. Лікування хворих із патологією тканин пародонта: загальні принципи, лікарські засоби, які використовуються у комплексній терапії хворих із патологією тканин пародонта. Тема практичного заняття 4. Захворювання пародонта. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Термінологія. Класифікації. Діагностика, диференційна діагностика та сучасні методи лікування. Самостійна робота 4. Клініко-лабораторні та інструментальні методи обстеження стоматологічних хворих із захворюваннями тканин пародонта.	16	4	2	10
5	Тема лекційного заняття 5. Зміни слизової оболонки порожнини рота при різних супутніх загальносоматичних патологіях. Тема практичного заняття 5. Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Травматичні та виразково-некротичні ураження. Самостійна робота 5. Клініко-лабораторні та інструментальні методи обстеження стоматологічних хворих із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.	16	2	4	10
6	Тема практичного заняття 6. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ. Самостійна робота 6. Застосування фізіотерапевтичних методів лікування у стоматологічних хворих. Види. Покази та протипокази до застосування. Методики виконання. Ефективність фізичних методів діагностики та лікування в стоматології.	14	-	4	10
Змістовий модуль 2. «Комплексне ведення стоматологічних хворих з урахуванням сучасних клінічних рекомендацій»					
7	Тема практичного заняття 7. Принципи менеджменту на маркетингу, необхідні для роботи лікаря-стоматолога в державних та приватних закладах охорони здоров'я в Україні. Самостійна робота 7. Принципи організації надання сучасної стоматологічної допомоги населенню.	14	-	4	10
8	Тема практичного заняття 8. Особливості структури сучасної бойової травми пацієнтів з бойовою травмою. Самостійна робота 8. Організація надання невідкладної допомоги населенню в умовах бойових дій.	12	-	2	10
Разом		120	12	28	80

Модуль 2. Алгоритми надання невідкладної допомоги в практиці стоматолога-терапевта

Змістовий модуль 1. Невідкладні стани загальносоматичного характеру в стоматологічній практиці

1	Тема лекційного заняття 1. Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій. Тема практичного заняття 1. Травма зуба. Невідкладна допомога при травмі зубів.	6	2	4	-
2	Тема лекційного заняття 2. Алергічні захворювання (реакція негайного та сповільненого типу). Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тема практичного заняття 2. Повітряна емфізема м'яких тканин під час стоматологічного лікування. Клініка, діагностика, невідкладна допомога. Самостійна робота 1. Алгоритм надання невідкладної допомоги при алергічних реакціях під час стоматологічного прийому.	16	2	4	10
3	Тема лекційного заняття 3. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій. Тема практичного заняття 3. Анафілактичні стани (набряк гортані, набряк Квінке, анафілактичний шок): невідкладна допомога на стоматологічному прийомі. Самостійна робота 2. Клінічна фармакологія основних лікарських засобів, що використовуються для надання невідкладної допомоги при гострих стоматологічних станах.	16	2	4	10
4	Тема лекційного заняття 4. Надання невідкладної допомоги при нейростоматологічних захворюваннях, при захворюваннях органів дихання та ендокринних залоз. Тема практичного заняття 4. Надання невідкладної допомоги вагітним при гострих стоматологічних станах. Самостійна робота 3. Особливості надання невідкладної допомоги при гострих стоматологічних станах.	16	2	4	10
5	Тема практичного заняття 5. Невідкладна допомога, лікування та профілактика несприятливих побічних реакцій на лікарські засоби, що застосовуються під час стоматологічного прийому.	4	-	4	-
6	Тема практичного заняття 6. Особливості надання невідкладної допомоги при ускладненнях лікарської терапії, що пов'язані із алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Самостійна робота 4. Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються під час надання невідкладної допомоги пацієнтам при різних невідкладних станах.	14	-	4	10
7	Тема практичного заняття 7. Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності (серцевій астмі та набряку легенів, кардіогенному шоці, колапсі, непритомності) на прийомі у лікаря-стоматолога. Самостійна робота 5. Особливості невідкладної допомоги вагітним.	24	-	4	20

Змістовий модуль 2. Невідкладні стани, пов'язані зі стоматологічним втручанням					
8	Тема практичного заняття 8. Надання невідкладної допомоги при гіпохлоритній аварії. Самостійна робота 6. Надання невідкладної допомоги при гіпохлоритній аварії.	24	-	4	20
Разом		120	8	32	80
Модуль 3. Профілактика основних стоматологічних захворювань у практиці стоматолога-терапевта					
Змістовий модуль 1. Сучасні концепції та методи профілактики стоматологічних захворювань					
1	Тема практичного заняття 1. Взаємозв'язок карієсу зубів і соматичного здоров'я. Соціальні та санітарно-освітні аспекти. Самостійна робота 1. Система профілактичних заходів. Оцінка ефективності профілактичних заходів у стоматологічних хворих.	15	-	5	10
Змістовий модуль 2. Сучасні концепції та методи профілактики стоматологічних захворювань					
2	Тема практичного заняття 2. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Самостійна робота 2. Організація санітарно-освітньої роботи населення.	15	-	5	10
3	Тема практичного заняття 3. Етапи, методи та заходи профілактики у стоматологічних хворих. Їх значення та ефективність. Самостійна робота 3. Національні програми з попередження, діагностики та лікування стоматологічних захворювань в Україні.	15	-	5	10
4	Тема практичного заняття 4. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта у вагітних. Самостійна робота 4. Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я.	15	-	5	10
5	Тема практичного заняття 5. Профілактика захворювань пульпи та періодонту.	5	-	5	-
6	Тема практичного заняття 6. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	5	-	5	-
7	Тема практичного заняття 7. Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота. Самостійна робота 5. Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота.	25	-	5	20
8	Тема практичного заняття 8. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики. Самостійна робота 5. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.	25	-	5	20

Разом	120	0	40	80
--------------	------------	----------	-----------	-----------

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

МОДУЛЬ 1. Ведення стоматологічних хворих в практиці стоматолога-терапевта відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій (120 год.)

Тематичний план лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Карієс зубів: діагностика, диференційна діагностика; сучасні методи лікування, профілактика та ускладнення.	2
2	Захворювання пульпи зубів: критерії діагностики, диференційний діагноз; принципи лікування, профілактика та ускладнення.	2
3	Запалення періодонту: діагностика, диференційна діагностика; сучасні методи лікування, профілактика та ускладнення. Сучасні методи апливу на заапикальне вогнище інфекції.	2
4	Сучасні погляди на етіологію та патогенез патології тканин пародонта. Ідіопатичні захворювання: клініка, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	2
5	Лікування хворих із патологією тканин пародонта: загальні принципи, лікарські засоби, які використовуються у комплексній терапії хворих із патологією тканин пародонта.	2
6	Зміни слизової оболонки порожнини рота при різних супутніх загальносоматичних патологіях.	2
Разом		12

Теми практичних занять (28 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Карієс зубів. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування карієсу зубів. Неінвазивні методики лікування.	4
2	Пульпіт. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування різних форм пульпітів.	4
3	Періодонтит. Клініка, діагностика та сучасні методи лікування різних форм періодонтитів. Ефективність застосування фізіотерапевтичних методів у лікуванні періодонтитів.	4
4	Захворювання пародонта. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Термінологія. Класифікації. Діагностика, диференційна діагностика та сучасні методи лікування.	2
5	Захворювання слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Травматичні та виразково-некротичні ураження.	4

6	Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ.	4
7	Принципи менеджменту на маркетингу, необхідні для роботи лікаря-стоматолога в державних та приватних закладах охорони здоров'я України.	4
8	Особливості структури та перебігу сучасної бойової травми. Ведення пацієнтів з бойовою травмою.	2
Разом		28

Самостійна робота (80 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Клініко-лабораторні та інструментальні методи обстеження стоматологічних хворих із захворюваннями твердих та м'яких тканин зубів.	10
2	Гострі форми та загострення хронічних форм пульпіту та періодонтиту: діагностика та невідкладна допомога. Методи та фармакологічні засоби, що застосовуються для надання невідкладної допомоги.	10
3	Сучасні методи лікування різних форм періодонтитів.	10
4	Клініко-лабораторні та інструментальні методи обстеження стоматологічних хворих із захворюваннями тканин пародонта.	10
5	Клініко-лабораторні та інструментальні методи обстеження стоматологічних хворих із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.	10
6	Застосування фізіотерапевтичних методів лікування у стоматологічних хворих. Види. Покази та протипокази до застосування. Методики виконання. Ефективність фізичних методів діагностики та лікування в стоматології.	10
7	Принципи організації надання сучасної стоматологічної допомоги населенню.	10
8	Організація надання невідкладної допомоги населенню в умовах бойових дій.	10
Разом		80

МОДУЛЬ 2. Алгоритми надання невідкладної допомоги в практиці стоматолога-терапевта (120 годин)

Теми лекцій (8 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій.	2
2	Алергічні захворювання (реакція негайного та сповільненого типу). Клініка, діагностика, диференційна діагностика.	2
3	Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій.	2

4	Надання невідкладної допомоги при нейростоматологічних захворюваннях, при захворюваннях органів дихання та ендокринних залоз.	2
Разом		8

Теми практичних занять (32 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Невідкладна допомога при травмі зубів.	4
2	Повітряна емфізема м'яких тканин під час стоматологічного лікування. Клініка, діагностика, невідкладна допомога.	4
3	Анафілактичні стани (набряк гортані, набряк Квінке, анафілактичний шок): невідкладна допомога на стоматологічному прийомі.	4
4	Надання невідкладної допомоги вагітним при гострих стоматологічних станах.	4
5	Невідкладна допомога, лікування та профілактика несприятливих побічних реакцій на лікарські засоби, що застосовуються під час стоматологічного прийому.	4
6	Особливості надання невідкладної допомоги при ускладненнях лікарської терапії, що пов'язані із алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями	4
7	Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності (серцевій астмі та набряку легенів, кардіогенному шоці, колапсі, непритомності) на прийомі у лікаря-стоматолога.	4
8	Надання невідкладної допомоги при гіпохлоритній аварії.	4
Разом		32

Самостійна робота (80 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Алгоритм надання невідкладної допомоги при алергічних реакціях під час стоматологічного прийому.	10
2	Клінічна фармакологія основних лікарських засобів, що використовуються для надання невідкладної допомоги при гострих стоматологічних станах.	10
3	Особливості надання невідкладної допомоги при гострих стоматологічних станах.	10
4	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються під час надання невідкладної допомоги пацієнтам при різних невідкладних станах.	10
5	Особливості невідкладної допомоги вагітним.	20
6	Надання невідкладної допомоги при гіпохлоритній аварії.	20
Разом		80

МОДУЛЬ 3. Профілактика основних стоматологічних захворювань у практиці стоматолога-терапевта (120 годин)

Теми лекцій: немає

Теми практичних занять (40 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Взаємозв'язок карієсу зубів і соматичного здоров'я. Соціальні та санітарно-освітні аспекти.	5
2	Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому.	5
3	Етапи, методи та заходи профілактики у стоматологічних хворих. Їх значення та ефективність.	5
4	Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта у вагітних.	5
5	Профілактика захворювань пульпи та періодонту	5
6	Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	5
7	Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота.	5
8	Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.	5
Разом		40

Самостійна робота (80 годин)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система профілактичних заходів. Оцінка ефективності профілактичних заходів у стоматологічних хворих.	10
2	Організація санітарно-освітньої роботи населення.	10
3	Національні програми з попередження, діагностики та лікування стоматологічних захворювань в Україні	10
4	Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я	10
5	Профілактика захворювань слизової оболонки порожнини рота.	20
6	Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.	20
Разом		80

12. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Програмою не передбачено

13. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Визначаються викладачем індивідуально для кожного здобувача відповідно до теми та мети його наукового дослідження.

14. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Контроль знань спрямований на систематичну перевірку рівня засвоєння теоретичних положень та практичних навичок здобувачів. Він здійснюється у формі поточного контролю, що проводиться на кожному практичному занятті та дозволяє визначити рівень засвоєння окремих компонентів навчального матеріалу.

14.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточний контроль включає усне опитування, аналіз клінічних випадків, виконання практичних завдань та роботу в умовах клініки під керівництвом наукового керівника.

Методи поточного контролю:

- *традиційне опитування* — викладач ставить запитання здобувачам в усній формі, що дозволяє оцінити рівень знань та комунікативних навичок;
- *метод «ланцюгового опитування»* - один здобувач відповідає, наступний доповнює.

Критерії оцінювання поточного контролю знань та вмінь здобувачів під час вивчення модуля

25 балів (*відмінно*) Здобувач демонструє глибокі, системні знання, повне володіння матеріалом, сучасними методами дослідження та науковими підходами. Впевнено, аргументовано відповідає, демонструє високий рівень компетентності та самостійності, здатен застосовувати знання в нових умовах, має власні наукові ідеї.

20 балів (*добре*). Здобувач має достатні знання для розуміння та застосування матеріалу, хоча можливі незначні неточності. Практичні навички на середньому рівні, відповіді загалом правильні, але не завжди повні, самостійність у практичних ситуаціях — обмежена.

15 балів (*задовільно*). Знання фрагментарні, з суттєвими прогалинами у теорії чи методах. Практичні завдання виконуються з підказками, здобувач демонструє поверхнєве розуміння, потребує постійного контролю та корекції.

0 балів (*незадовільно*). Знання недостатні, здобувач не володіє базовими поняттями та навичками. Практичні завдання виконані неправильно або не виконані взагалі. Відсутній мінімальний рівень компетентності, необхідне повторне вивчення матеріалу та додатковий контроль.

Контроль виконання самостійної роботи. Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань, спрямованих на отримання здобувачем нових знань, їх систематизацію та узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності здобувача до практичних занять, контрольних заходів.

14.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Програмою не передбачено.

14.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому занятті з модуля.

До заліку допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну - 120 балів.

14.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку здобувач набрав за результатами поточного контролю.

Результати складання заліку оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі навчальні заняття (лекції, практичні), що визначені тематичним планом з дисципліни (за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120.

Оцінку «не зараховано», отримує здобувач освіти, якщо має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (семінарських та лекцій) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

15. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ)

15.1 Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.

Програмою не передбачено

15.2 Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю.

Програмою не передбачено.

16. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

Оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному семінарському занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань здобувачем вищої освіти.

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати під час вивчення дисципліни, становить 200 балів, у тому числі:

- за поточну навчальну діяльність – 200 балів;

Мінімальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати під час вивчення дисципліни, становить 120 балів, у тому числі:

- за поточну навчальну діяльність – 120 балів;

Для поточного оцінювання застосовується така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Номер модуля, кількість навчальних годин/кількіст ь кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість п рактичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			«5 »	«4»	«3»	«2»		
Модуль 1, 120/4	2, №№1-2	8	25	20	15	0	0	120
Модуль 2, 120/4	2 №№ 1-2	8	25	20	15	0	0	120
Модуль 3, 120/4	2 №№ 1-2	8	25	20	15	0	0	120

Максимальна кількість, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, дорівнює 200 балам.

Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі: $25 \times 8 = 200$

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі: $15 \times 8 = 120$.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми здобувачу виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для навчальної дисципліни.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною
	шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	«2»

17. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

17.1 Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія : у 4 т. Т. 2 : Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис : підручник / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін. ; за ред. А. В. Борисенка. 3-є вид., переробл. і допов. Київ : Медицина, 2020. 592 с.
2. Гончарук-Хомин М.Ю., Нестеренко М.Л. «Терапевтична стоматологія: Захворювання ендодонта – пульпіт, періодонтит», навчально-методичний посібник, 2024 (УжНУ) dspace.uzhnu.edu.ua+1
3. Ітон К., Овер Ф. Практична пародонтологія : навч. посіб. / К. Ітон, Ф. Овер ; пер. з англ. - 2-ге вид. - Київ : Медицина, 2023. - 335 с.
4. Петрушанко Т, Іленко Н, Островська Л. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології. Київ: Центр навчальної літератури; 2019. 260 с.
5. Рожко ММ, редактор. Стоматологія. В 2-х книгах. Київ: Медицина; 2018. Книга 2; 992 с.

17.2. Допоміжна

1. Міністерство охорони здоров'я України. Клінічні рекомендації з терапевтичної стоматології: Алгоритми діагностики та лікування стоматологічних захворювань – Київ : МОЗ, 2025. – 85 с.
2. Скрипников, П. М., Удальцова-Гродзинська, К. О., та ін. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення – Полтава : УКРНОІВІ, 2023. – 190 с.
3. Eden, E. Evidence-Based Caries Prevention / E. Eden (eds.) – Cham : Springer Nature, 2025. – 223 с.
4. Endodontic Advances and Evidence-Based Clinical Guidelines / ed. A. Smith – Hoboken : Wiley-Blackwell, 2024. – 430 с.
5. Rosen, E., Nemcovsky, C. E., Tsesis, I. Evidence-Based Decision Making in Dentistry: Multidisciplinary Management of the Natural Dentition / E. Rosen, C. E. Nemcovsky, I. Tsesis (eds.) – Cham : Springer Nature, 2025. – 174 с.
6. American Dental Association. ADA Practical Guide to Dental Radiography and Imaging / Angela G. Geron, Audrey R. Brooks (eds.) – Chicago : ADA, 2023. – 512 с.
7. Malamed, S.F. Medical Emergencies in the Dental Office: A Practical Guide / Stanley F. Malamed – St. Louis : Elsevier, 2022. – 360 с.

8. ADA Council on Scientific Affairs; American Dental Association. Evidence-Based Dentistry: Integrating Clinical Expertise with Systematic Research / eds. J. M. Flanagan et al. – Chicago : ADA, 2021. – 298 с.
 9. Fontana, M., Zero, D. T., Wolff, M. S. Contemporary Approach to Dental Caries / editors Deborah A. Niessen, Manuela Fontana – Cham : Springer, 2022. – 415 с.
 10. Fejerskov, O., & Kidd, E. Dental Caries: The Disease and its Clinical Management / O. Fejerskov, E. Kidd – 4-th ed. – Oxford : Wiley-Blackwell, 2025. – 448 с.
 11. Craig, R. G., Ferracane, J. L., & Sakaguchi, R. L. Craig's Restorative Dental Materials / R. G. Craig, J. L. Ferracane, R. L. Sakaguchi – 15-th ed. – St. Louis : Elsevier, 2025. – 528 с.
 12. ADA Science & Research Institute. American Dental Association Clinical Practice Guidelines – 2024 Update – Chicago : ADA, 2024. – 220 с.
 13. American Dental Association. ADA Practical Guide to Dental Radiography and Imaging / A. G. Geron, A. R. Brooks (eds.) – Chicago : ADA, 2023. – 512 с.
 14. Malamed, S. F. Medical Emergencies in the Dental Office: A Practical Guide / S. F. Malamed – 8-th ed. – St. Louis : Elsevier, 2022. – 360 с.
 15. Newman, M. G., Klokkevold, P. R., Elangovan, S., & Kapila, Y. Carranza's Clinical Periodontology and Implant Dentistry / M. G. Newman et al. – 14-th ed. – St. Louis : Elsevier, 2023. – 1200 с.
 16. Operative Dentistry and Endodontics: Evidence-Based Clinical Practice / авторський колектив – London : Elsevier, 2023. – 550 с.
 17. Hargreaves, K. M., & Berman, L. H. Cohen's Pathways of the Pulp / K. M. Hargreaves, L. H. Berman – 13-th ed. – St. Louis : Elsevier, 2021. – 1280 с.
 18. Standards in Dentistry: A Practical Manual of Clinical Standards for Dental Practice – 3-rd ed. – London : College of General Dentistry, 2025. – 320 с.
 19. Hiremath, S. S. Textbook of Public Health Dentistry / S. S. Hiremath – 3-rd ed. – New Delhi : Elsevier, 2023. – 400 с.
 20. Clinical Decision Support in Dentistry: Integrating Evidence and Practice / eds. L. Smith, J. Green – New York : Springer, 2024. – 280 с.
 21. Dental Practice Management and Risk Assessment / eds. T. Patel, M. Adams – Chicago : Quintessence Publishing, 2022. – 320 с.
- 17.3 Інформаційні ресурси

Українські ресурси

1. Державний експертний центр МОЗ України. Галузеві стандарти та клінічні настанови - https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/.
2. Центр громадського здоров'я МОЗ України - <https://phc.org.ua>.
3. Національна наукова медична бібліотека України - повнотекстові медичні видання <https://library.gov.ua>.
4. НАМН України (Національна академія медичних наук України) - наукові публікації, дослідження <https://amnu.gov.ua>.
5. Асоціація стоматологів України (АСУ) - клінічні рекомендації, професійні стандарти <https://www.udenta.org.ua/>.
6. Науковий журнал "Сучасна стоматологія" - <https://www.dentalexpert.com.ua/>.
7. Науковий журнал "Український стоматологічний альманах" - <https://dental-almanac.org/>.
8. Науковий журнал "Вісник стоматології" - <https://visnyk.od.ua/>.
9. Наукова періодика України (Національна бібліотека ім. Вернадського) - <https://www.nbu.gov.ua>.
10. Українська асоціація пародонтології та остеointegraції (UAPО) - <https://uaperio.org>.

Міжнародні ресурси

11. European Federation of Periodontology (EFP) - <https://www.efp.org>.
12. American Academy of Periodontology (AAP) - <https://www.perio.org>.
13. Cochrane Library - <https://www.cochranelibrary.com>.
14. PubMed / MEDLINE - <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>.

15. Scopus - <https://www.scopus.com>.
16. ScienceDirect - <https://www.sciencedirect.com>.
17. Wiley Online Library - <https://onlinelibrary.wiley.com>.
18. SpringerLink - <https://link.springer.com>.
19. International Association for Dental Research (IADR) - <https://www.iadr.org>.

Цифрові та освітні ресурси

20. Coursera (Dental & Biomedical Sciences) - <https://www.coursera.org>.
21. Khan Academy Medicine - <https://www.khanacademy.org/science/health-and-medicine>.
22. ResearchGate - <https://www.researchgate.net>.
23. Google Scholar - <https://scholar.google.com>.

18. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Віктор БАТІГ - д.мед.н., професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології.
2. Маріанна ОСТАФІЙЧУК - к.мед.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри терапевтичної стоматології.